

Tribuna

Dimarts

Jaume Rocabert

Dimecres

Joaquim Coello

Dijous

Rafael de Ribot

Divendres

Xavier Garcia

Dissabte

Antoni Segura

Diumenge

Santiago Niño Becerra

Què n'hem fet, de l'esperança?

per la por?

LA SETMANA PASSADA el Departament de Salut va fer públic un informe esfereïdor sobre la salut mental en infants, segons el qual l'ús d'antidepressius entre els menors de 15 anys ha augmentat un 253% des del 2020. Sens dubte és un problema multifactorial, en què concorren aspectes molt diferents que es combinen de manera individualitzada en cada persona afectada, des d'una pressió excessiva en alguns casos, que pot portar a una sobreestimulació crònica; excessiva sobreprotecció en d'altres, que els deixa mentalment indefensos davant les dificultats inherents a la vida; falta de suport emocional, per exemple, quan en l'entorn familiar disminueixen les estones de conversa i de compartir activitats, en favor de l'aïllament que, per exemple, promouen les xarxes socials; casos d'assetjaments no detectats, i un llarg etcètera.

FINS A QUIN PUNT LA POR que s'està instal·lant en la societat, induïda per l'entorn, també està contribuint a aquesta davallada brutal de la salut mental, que no només afecta els infants sinó persones de qualsevol edat? El fet que molts dirigents polítics europeus parlin obertament d'un possible escenari bèl·lic a curt o a mitjà termini, i que això els porti a rearmar els seus països i a plantejar que es recuperi el servei militar obligatori; els missatges deshumanitzadors genèrics dirigits a les persones migrants pel simple fet de ser-ho, sense considerar cap altre factor, com poden ser la pobresa o el desarrelament, o la mateixa por que els migrants poden tenir d'integrar-se en una cultura que, quan arriben, els és aliena –la qual cosa limita la seva llibertat de pensament, com he argumentat en un paràgraf anterior–; els missatges socials contradictoris que exigeixen als infants, adolescents i joves un nivell elevat d'esforç per poder-se'n sortir a la vida al mateix temps que se'ls diu que no se'n sortiran, per exemple, en el tema de l'habitatge, per esmentar-ne alguns casos.

TOT AIXÒ, COMBINAT amb una sensació creixent de soledat per una disminució de la qualitat dels vincles emocionals i socials i amb una sobreprotecció excessiva, fa que torni a plantejar la qüestió de "què n'hem fet, de l'esperança". La relació entre la falta d'esperança i la por amb la pèrdua de llibertat de pensament i l'auge dels extremismes totalitaristes no és casual, sinó causal. Ens cal recuperar urgentment l'esperança individual i col·lectiva en el futur, com a antídota a la crisi de salut mental que vivim i també a l'auge dels totalitarismes populistes, que, per escapar de la por, prometen solucions fal·laces.

David Bueno

Fundador de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st

en podem treure conclusions que els relacionin de manera causal, com a relació de causa i efecte.

AQUESTES FESTES DE NADAL vaig poder gaudir de la lectura del darrer llibre del filòsof alemany Byung-Chul Han, *L'esperit de l'esperança*. Ens parla de la por com a instrument de domini, i de la incompatibilitat entre la por i la llibertat. El filòsof espanyol Emilio Lledó plantejava la importància de la llibertat dient: "De què serveix la llibertat d'expressió si no tenim sentit crític, si no sabem ser lliures intel·lectualment, [...] si no diem

més que imbecil·litats?" Algunes persones molt actives i influents a les xarxes socials en són un paradigma.

BYUNG-CHUL HAN TAMBÉ ENS PARLA de l'esperança, i la situa precisament com a oposada a la por. Diu que és l'actitud proactiva d'esperar que alguna cosa desitjada succeeixi, sovint amb confiança en un resultat positiu o favorable, tot i que no hi hagi garanties, i que ens impulsa a avançar. Per a ell, esperança no equival a optimisme. És la disposició a veure les coses des de l'aspecte més favorable i, segons Han, a diferència de l'esperança, promou actituds més passives. En alguns dels meus assajos científics recents he abordat aquesta qüestió des de la neurociència educativa. Ho he anomenat "optimisme de base realista" per referir-me, precisament, a l'esperança, també com a antídota de la por, d'aquest estat mental que ens resta llibertat de pensament i ens fa més dòcils i crèduls davant els totalitarismes. L'auge de l'extrema dreta a tot Europa també n'és, malauradament, un paradigma. Què n'hem fet, de l'esperança, que massa sovint ens deixem vèncer

“Fins a quin punt la por que s'està instal·lant en la societat, induïda per l'entorn, també està contribuint a la davallada brutal de la salut mental, que no només afecta els infants sinó persones de qualsevol edat?

“La relació entre la falta d'esperança i la por amb la pèrdua de llibertat de pensament i l'auge dels extremismes totalitaristes no és casual, sinó causal

JORDI TALLATS